

Polikliniek Hartfalen (Folder)

Cardiologie Catharina Hart- en Vaatcentrum

Michelangelolaan 2
5623 EJ Eindhoven

040 - 239 91 11

U heeft deze folder ontvangen van de cardioloog of de verpleegkundige van de afdeling. U krijgt een persoonlijke toelichting waarom u verwezen wordt naar de polikliniek Hartfalen. In deze folder vindt u informatie over de polikliniek Hartfalen en wat u hier kunt verwachten. Uitleg over het ziektebeeld hartfalen vindt u in de folder 'Hartfalen' van de Nederlandse Hartstichting.

Hartfalen is een chronische ziekte. Dit betekent dat de ziekte wel behandeld kan worden, maar niet te genezen is. Het betekent dat u de rest van uw leven onder controle blijft bij een cardioloog. Het is daarnaast belangrijk dat u leert zo goed mogelijk met deze aandoening te leven. U kunt zelf veel doen om uw klachten te beperken en zo uw leven aangenamer te maken. Op de polikliniek Hartfalen in het Catharina Ziekenhuis begeleiden wij u hier graag bij.

Wat is hartfalen?

Het hart is een spier die bestaat uit 4 delen:

- De linker boezem
- De rechter boezem
- De linker kamer
- De rechter kamer

Het hart pompt bloed door het lichaam door zich afwisselend samen te trekken en te ontspannen. Tijdens de ontspanning vult het hart zich met bloed en tijdens het samentrekken wordt het bloed uitgedrukt de slagaders in. Hoeveel bloed er uitgedrukt wordt, wordt de ejectiefractie genoemd. Een normale ejectiefractie is tussen de 50% en 70%. Bij hartfalen wordt er te weinig bloed rondgepompt. Hiervoor zijn 2 hoofdoorzaken:

- De hartspier is niet krachtig genoeg. De hartspier kan niet krachtig genoeg samentrekken en pompt daardoor te weinig bloed rond. De ejectiefractie is lager. Dit kan komen door een hartinfarct, waarbij de hartspier beschadigd is geraakt.
- Het hart kan niet goed vullen. Als het hart niet goed kan vullen is er minder bloed aanwezig in het hart. Maar de ejectiefractie is normaal. Dit kan komen door ouderdom of bij andere ziekten.

Medicijnen

Het is belangrijk om uw hart te ondersteunen met medicijnen als u hartfalen heeft. Uw hart kan het bloed weer makkelijker rondpompen en mogelijk zal uw ejectiefractie verbeteren. Hierdoor ervaart u minder symptomen.

Er zijn verschillende soorten medicijnen:

- ACE remmers: deze middelen verlagen uw bloeddruk, beschermen uw nieren en zorgen ervoor dat uw hartspier kan herstellen. Bijvoorbeeld Enalapril, Lisinopril, of Captopril.
- ARNI: deze middelen verlagen uw bloeddruk en zorgen ervoor dat uw hart het bloed weer goed kan rondpompen. Bijvoorbeeld Entresto.
- Bètablokkers: deze middelen verlagen uw bloeddruk en zorgen ervoor dat uw hart in een goed ritme blijft kloppen. Bijvoorbeeld Metoprolol, Bisoprolol, of Atenolol.
- Diuretica: deze middelen zorgen ervoor dat er geen onnodig vocht in uw lichaam blijft zitten. Ook wel 'plaspillen' genoemd. Bijvoorbeeld Furosemide of Bumetanide.
- SGLT2-remmers: deze middelen beschermen uw hart en zorgen ervoor dat uw hartfalen niet erger wordt. Bijvoorbeeld Dapagliflozine of Empagliflozine.
- Kaliumsparend diureticum: deze middelen zorgen ervoor dat uw hart het bloed weer goed kan rondpompen. Daarnaast zorgt het voor een goede balans van het kalium in uw lichaam. Bijvoorbeeld Spironolacton of Eplerenon.

Welke medicijnen u krijgt, hangt af van welke soort hartfalen u heeft en wat uw bloeddruk en hartslag zijn zonder medicijnen. Elke patiënt krijgt een eigen combinatie van medicijnen.

Tijdens de ziekenhuisopname heeft u medicijnen gekregen, maar deze worden op de polikliniek nog aangepast in doseringen die bij u passen. U moet deze medicijnen levenslang gebruiken, omdat uit studies is gebleken dat het hartfalen weer verslechterd als u stopt met de medicijnen.

Wij zeggen dat u goed bent ingesteld op de medicijnen als uw bloeddruk laag-normaal is, uw hartslag laag-normaal is, u geen vocht in de benen of achter de longen heeft en als u geen of acceptabele bijwerkingen ervaart. Toch kan het zijn dat uw hartfalen achteruit gaat. Dit kan door veel verschillende oorzaken, bijvoorbeeld u krijgt een hartritmestoornis, uw nierfunctie wordt slechter of u heeft meer gedronken bij warm weer. Daarom is het erg belangrijk dat u regelmatig op controle komt op de polikliniek. Tijdens deze afspraken wordt besproken hoe het met u gaat en of u bijwerkingen heeft van de medicijnen. Daarnaast wordt gekeken of de dosering van uw medicijnen bij u past of dat deze verlaagd of verhoogd moet worden.

Werkwijze polikliniek Hartfalen

Op deze polikliniek werken verpleegkundig specialisten nauw samen met uw cardioloog. Zij bewaken de effecten van de behandeling en begeleiden en ondersteunen patiënten met chronisch hartfalen. Door de intensieve begeleiding leert u beter en sneller om te gaan met uw ziekte. U leert onder andere bij toename van klachten, deze verslechtering op het juiste moment bij de juiste persoon te melden. Hierdoor kan de behandeling sneller bijgesteld worden en een ziekenhuisopname worden voorkomen. Dit is een vorm van zelfmanagement.

Behandeling en begeleiding

De behandeling van hartfalen is erop gericht dat u zo min mogelijk last ondervindt van de klachten die het gevolg zijn van het hartfalen. Ook is het belangrijk dat bij een snelle verslechtering (verergering van de klachten of veranderingen in het gewicht) er direct een aanpassing van uw behandeling plaatsvindt.

De verpleegkundig specialist en cardioloog besteden vooral aandacht aan de medische zaken. Hieronder vallen het stellen van de diagnose, de behandeling, het gebruik van medicijnen en de aanvraag en de beoordeling van een vervolgonderzoek. De verpleegkundig specialist zal daarnaast u intensief begeleiden bij de noodzakelijke aanpassingen van uw leefgewoonten. Bij problemen en ongemakken kunt u altijd een beroep doen op de verpleegkundig specialist, zij is ook de centrale persoon. De verpleegkundig specialist combineert in haar werkzaamheden de medische en verpleegkundige zorg in één. Een verpleegkundig specialist is een verpleegkundige die zich richt op de totale zorgverlening (medisch en verpleegkundig) van een bepaalde patiëntencategorie, zoals patiënten met chronisch hartfalen.

De polikliniek Hartfalen heeft een multidisciplinaire opzet, dit wil zeggen dat meerdere zorgverleners bij de zorg betrokken zijn. Er is een nauwe samenwerking tussen het ziekenhuis, de thuiszorg en andere disciplines. U wordt mede begeleid door de diëtist, de fysiotherapeut en eventueel de thuiszorg. Dit om de kwaliteit van leven rondom u en uw partner te verhogen.

Cardiologie verpleegkundige

Veelal starten de eerste contacten met de cardiologie verpleegkundige(n) al in de ziekenhuisfase. Zij geven informatie over uw ziektebeeld, ook de arts zal u deze informatie geven op de afdeling.

Na ontslag uit het ziekenhuis krijgt u een afspraak en informatiefolder over de hartfalenpolikliniek en een persoonlijk dagboek. Het is de bedoeling dat u dit persoonlijke dagboek of een digitale app waar u vitale functies en gewichten kunt bijhouden en bij elk bezoek of telefonisch consult aan de polikliniek Hartfalen meeneemt. U krijgt ook een afspraak mee voor controle bij de cardioloog op de polikliniek Cardiologie. Hoe vaak u op de polikliniek Hartfalen komt, hangt af van uw persoonlijke situatie. Meestal komt u in de beginfase vaker en in een latere fase alleen bij klachten. U kunt ook gebruik maken van een telefonisch consult.

Wat kan het hartfalenteam voor u doen?

Op de Hartfalenpoli krijgt u voorlichting.

Het hartfalenteam

- informeert u over uw ziekte en hoe u hiermee om kunt gaan;
- leert u een balans te vinden tussen rust en activiteit;
- leert u de omgang met en het gebruik van medicijnen;
- geeft u in samenwerking met de diëtist advies over voeding en vochtinname;
- leert u om te gaan met emotionele aspecten;
- leert u bij verergering van klachten uw symptomen te benoemen;
- begeleidt de mantelzorg;
- onderhoudt contacten met andere zorgverleners zoals de diëtiste, de fysiotherapeut en de thuiszorg;
- is aanspreekpunt bij vragen of problemen en gemakkelijk bereikbaar.

Toename klachten?

Rondom uw hartfalen zijn is de verpleegkundig specialist voor u de centrale personen. Bij vragen en problemen kunt u altijd met hen overleggen. Indien noodzakelijk vindt direct overleg plaats met de cardioloog.

Wij adviseren u om contact op te nemen met de verpleegkundig specialist (polikliniek Hartfalen) indien:

- uw gewicht toeneemt of afneemt met 2 kg in 1 à 2 dagen;
- uw benauwdheidsklachten toenemen;
- u 's nachts kortademig wakker wordt;
- uw hartslag sneller en onregelmatiger wordt;
- u duizelig bent;
- u misselijk bent;
- u braakt of diarree heeft;

- uw bovenbuik pijnlijk vol aanvoelt;
- u een sterk verminderde eetlust heeft;
- u minder gaat plassen;
- uw voeten, enkels en benen dikker worden;
- u last krijgt van hoesten.

Zie hiervoor ook uw hartfalendagboek.

Het vervolg op de polikliniek

U zult in de eerste weken na uw ziekenhuisopname regelmatig op de polikliniek komen of een telefonisch consult hebben. U heeft een afspraak met een verpleegkundig specialist in hartfalen.

Het Catharina Ziekenhuis biedt ook de mogelijkheid tot telemonitoring met de Thuismeten app. Hier kunt u uw gewicht en bloeddruk invullen. Onze monitoringsverpleegkundige bekijkt uw gegevens en neemt contact met u op als het niet goed gaat.

Ondanks dat wij u goed controleren, is het belangrijk dat u zelf ook alert bent. Daarom adviseren wij u om 2-3x per week uzelf te wegen en uw gewicht op te schrijven. Zo ziet u snel of u aankomt in gewicht. Daarnaast adviseren wij u om regelmatig de bloeddruk en hartslag te meten. Zo kunnen we uw medicatie sneller bijstellen en zo een opname in het ziekenhuis voorkomen.

De polikliniek Hartfalen is 24 uur per dag en zeven dagen in de week telefonisch bereikbaar voor spoedeisende vragen via de verpleegkundigen van verpleegafdeling Cardiologie. Het telefoonnummer vindt u onder 'Contactgegevens'.

Vragen?

Heef u na het lezen van deze folder nog vragen, dan kunt u deze altijd stellen aan de verpleegkundig specialist, de hartfalenverpleegkundige of uw cardioloog. Zij zijn telefonisch te bereiken via het telefoonnummer van de polikliniek Hartfalen, verpleegafdeling Cardiologie of de polikliniek Cardiologie.

Contactgegevens

Catharina Ziekenhuis
040 – 239 91 11
www.catharinaziekenhuis.nl

Polikliniek Hartfalen
040 – 239 81 50 (ma t/m vrij tussen 09.00 en 16.00 uur)

Verpleegafdeling Cardiologie
040 – 239 81 50 (voor spoedgevallen 7 dagen in de week gedurende 24 uur per dag)

Heeft u direct een ambulance nodig, bel dan gelijk 112!

Polikliniek Cardiologie
040 – 239 70 00 (ma t/m vrij tussen 09.00 en 16.00 uur)

Routennummer(s) en overige informatie over de afdeling Cardiologie vindt u op www.catharinaziekenhuis.nl/cardiologie (<http://www.catharinaziekenhuis.nl/cardiologie>)